

Сьогодні свій ювілейний день народження святкує один із найвідоміших аграрієв Дніпропетровщини, засновник та керівник фермерського господарства «Вперед-Агро» Анатолій Васильович Фека. 75 – це вік, коли мудрості вже не позичати, досвід просто зашкалює, тіло це бадьоре, а душа сповнена любові та співпереживання.

**Нехай літа не стануть тугарем,
Нехай душі не вигасне зірниця,
Хай повниться до краю день за днем
Добра і щастя золота криниця
Нехай життя наснаги додає
Десятки літ ще мріяти,
творити,
Щоб Ви змогли усе життя своє
В здоров'ї й радості багато літ
прожити!
Ваші рідні.**

Вітаємо!

ДОКИ БАГАТА УКРАЇНА БУДЕ БІДНОЮ?

Відгриміли парадні реляції на ювілейну річницю незалежності. Було море емоцій, теплих і гучних слів. Але у повітрі витає, як кажуть психологи, так зване відчуття когнітивного дисонансу, коли бажане не співпадає з дійсним, а у повітрі повисає німим докором питання, яке непокоїть багатьох - чому й доки багата Україна буде найнесчастішою у світі, такою бідною? Втім, звернемося до статистики.

Насправді цифри свідчать про таке:
Україна займає перше місце в Європі за розвіданими запасами уранових руд; друге місце в Європі, десяте - в світі по запасам титанових руд 2-е місце в світі за розвіданими запасами марганцевих руд (2,3 млрд тонн або 12% від світових запасів); 2-е місце в світі за запасами залізних руд (30 млрд. т); 2-е місце в Європі за запасами ртутних руд; 3-е місце в Європі (13-е в світі) за запасами сланцевого газу (22 трлн. м.куб)
4-е місце в світі! за сукупною вартістю природних ресурсів; в світі за запасами вугілля (33,9 млрд. тонн).

А в аграрному секторі Україна це:
1-е місце в Європі за площею орних земель;
3-е місце в світі за площею чорнозему (25% світового обсягу); 1-е місце в світі з експорту соняшнику і соняшникової олії; 2-е місце в світі з виробництва і 4-е місце за експортом ячменю; 3-е місце в світі по виробництву і 4-е місце з експорту кукурудзи;
4-е місце в світі за обсягом вирощуваної картоплі;
5-е місце в світі по виробництву жита;
5-е місце в світі по виробництву бджільництва (75 тис тонн); 8-е місце в світі з експорту пшениці;
9-е місце в світі по виробництву курячих яєць;
16-е місце в світі з експорту сиру.
Україна може забезпечити потреби в продовольстві для 600 млн. чоловік.

Україна в світовому промисловому виробництві:
1-е місце в Європі з виробництва аміаку;
2-е місце в Європі і 4-е в світі за потужністю газотранспортної система (яка виходить пропускна потужність газотранспортної з країнами ЄС - 142,5 млрд. куб.м газу);
3-е місце в Європі і 8-е у світі за встановленою потужністю атомних електростанцій;
3-е місце в Європі і 11 -е в світі по довжині мережі залізниць (21,7 тис. кілометрів);
3-е місце в світі (після США і Франції) з виробництва локомотивів і локаційної техніки;
3-е місце в світі з експорту чавуну;
4-е місце в світі з експорту турбін для атомних електростанцій;
4-е місце в світі на ринку будівництва ракет-носіїв і їх комерційного використання для виведення на орбіту корисних вантажів;
4-е місце в світі з експорту глини;
4-е місце в світі з експорту титану;
8-е місце в світі з експорту руд і концентратів;
9-е місце в світі з експорту продукції ВПК;
10-е місце в світі за обсягами виробництва сталі (32,4 млн. тонн).
Отже, Україна зовсім не бідна. Як відомо, в середині минулого століття вона постачала сусідню Росію, зокрема Москву природний газ, а майже триста тисяч українців своїм невтомним трудом освоїли Тюмень. Та нині корисні копалини нашої держави - це більш як дев'яносто відсотків таблиці Менделєєва.

Побуває думка, що Україна не бідна, а пограбована. Досить навести такий приклад. Від зорі незалежності до сьогодні вартість газу виросла в 154(!) рази. Багато років жирні коти на цьому гріють свої руки. І тому політичні діячі схильні вважати, що інститут президента показав свою низьку ефективність. І так вже вважає все більше верств суспільства. Все більше віддають перевагу парламентській моделі. А може, і справді потрібен двопалатний парламент зі збільшеними повноваженнями регіонів. А як ви вважаєте?

Микола ШАРІЙ.

Новини Придніпров'я

ЗАЛІЗНИЙ ПОТІК

За радянських часів нікого не дивувало те, що засоби масової інформації навпереробі повідомляли про трудові звершення і досягнення, про виробничі рекорди та перемоги. А ось тепер на Дніпропетровщині несподівано прийняли за сенсацію повідомлення з Дніпровського у м. Кам'янському металургійного комбінату. Там сталевари третього агрегату домоглися нечуваного в галузевій практиці результату: в процесі одного безперервного розливання сталі, який тривав 81 годину підряд, здійснили 60 розливань виплавленої криці, зливши її загалом 15 тисяч тонн. Такого потужного «залізного потоку» на нині діючому в Україні технологічному сталеплавильному обладнанні досі нікому у нас не вдавалося досягати.

МИ ЛЮДИ МИРНІ, АЛЕ...

Ракетно-космічне Конструкторське бюро «Південне» створило нині нову бойову зенітно-ракетну систему «Кільчень». Як розповідає начальник служби розробок, випробувань і експлуатації наземних і мобільних бойових ракетних комплексів КБ Костянтин Корнєєв, ЗРС «Кільчень» зможе швидко змінювати «конфігурацію своїх налаштувань на цілі», і у разі застосування «не матиме постійної структури». Тобто швидко орієнтуватиметься на різні «мішені». Це з одного боку. А з іншого система буде недосяжною, щоб «засікти противнику», і її «практично неможливо й знищити звичайною детальною зброєю». Нарешті таке: на кожен окремо взятий комплекс можна буде ставити до шести ЗРС, спроможних вражати і аеродинамічні, і балістичні цілі на відстані до 280 км. Ще й обстрілюючи водночас до 12 об'єктів. Якщо поступить команда чи замовлення, «є змога негайно приступити до випуску «Кільчень», як заявив в.о. очільника підприємства Олександр Кушнар'єв.

КРИВА ПАДАЄ ВНИЗ

За підсумками ще позаминулого року АТ «Дніпровагонмаш» виготовило і реалізувало 825 вантажних залізничних вагонів, що у грошовому виразі було в 2.4 рази менше, ніж роком раніше, коли випустили 1944 одиниць рухомого вантажного складу. З тих пір крива виробництва тут різко пішла вниз. Торік випустили ще менше – знов у грошовому виразі прибутковість зменшилася в 2.6 рази. Точніше збитковість підприємства сягнула 166 мільйонів гривень. І це тоді, коли чет-

верть випуску вантажних вагонів в Україні припадає на даний завод, а їх парк на магістралях «Укрзалізниця» тим часом зношений уже мало не на 80 відсотків.

НАС МЕНШЕ І МЕНШЕ

На даний момент чисельність населення Дніпропетровської області скоротилася майже до 3 мільйонів осіб і щомісяця зменшується більше, ніж на три тисячі. З прискоренням, яке аж ніяк не може радувати, бо нічого хорошого не віщує. З двох сумних причин перш за все відбувається процес знелюднення. Перша – це наслідки природного згортання та затухання. Уже цього 2021 року в області народжується на 14% немовлят менше, ніж торік, а помирає проти минулого на 4.3% більше. А друга причина пов'язана зі зростанням виїзду жителів регіону за рубіж. Причому чимдалі виїжджає більше і більше людей молодого віку, ніж середнього і старшого. І більше та більше вирушають за межі міста і України не на тимчасові заробітки, а на постійні місця проживання.

НА ТЕ КАНІКУЛИ Й ПРИДУМАНО

У Дніпрі протягом усіх цьогорічних літніх канікул зберігали для учнів загальноосвітніх шкіл безкоштовний проїзд в електротранспорті і пільговий, на 25% дешевший, в приватних автобусах та маршрутках. Правда, лише при наявності учнівських квитків. Зроблено це було з тих міркувань, що переважна більшість школярів проводили канікули у місті, де працювали позашкільні, розважальні, творчі, спортивні і так далі заклади та майданчики. Отож діти від перших до випускних класів отримали змогу без надмірних витрат відвідувати усе, що їх цікавило і приваблювало, до чого у них був інтерес. З іншого боку тут намагалися якомога більше учнів оздоровити у пришкольніх таборах з денним перебуванням в них, яких нараховувалося 128-м, а також в муніципальному таборі «Діти Дніпра». Причому, з суттєвою доплатою за путівки для дітей-сиріт та позбавлених батьківської опіки, дітей з багатодітних і малозабезпечених сімей. Нарешті і тих, які потребували і потребують спеціалізованого лікування. На ці цілі з міської казни витратили 6.3 мільйона гривень.

Підготував Микола ЯСЕНЬ.

ТАК означив мету відкритого зібрання фермерів України у Миргороді 20 серпня, голова Полтавського об'єднання фермерів та приватних землевласників імені В. Чміленка Василь Бурлака. Молоді та увінчані сивиною хлібороби, власники землі, депутати і небайдужі громадяни з більшості областей України приїхали до Полтавщини, щоб обговорити майбутнє фермерського руху. Та, взявши до уваги стрімкі політичні процеси, що відбуваються в Україні, запропонувати слушні пропозиції для розвою традиційного родинного господарювання на землі і сталою розвитку села

Щонайперше учасники наради 19 серпня відвідали СФГ «Дослідне» в селі Веселий Поділ Семенівської ОТГ, яке вже 12 років застосовує систему нульового обробітку ґрунту. Гостям показали поля, де використовують оранку, та для порівняння землі «де плуга не було». Аби переконатися, які кращі. Хоча за нинішнього вологого сезону ліпшої вегетації рослин на «нулі» учасники наради, за їхнім зізнанням, не побачили. Була продемонстрована і техніка, яка допомагає господарству розвиватися. Присутні із головою «Дослідного» Володимиром Мокляком обговорили актуальні проблеми фермерства, співпрацю з органами місцевого самоврядування.

Миргород

відомий завдяки Гоголю

А наступного дня відбулася представницька кількогодина нарада у залі міськради Миргорода. Місто всесвітньо знане завдяки циклу «Миргород» із чотирьох повістей українського класика, найвідоміша з яких «Тарас Бульба». Микола Гоголь увічнив це полтавське поселення знаменитим «чудове місто Миргород! Яких у ньому немає

«Робимо те, що диктує час»

будинків! І бляхою вкритих, і шифером, і гонтою, і пласким бетонним перекриттям... Наліво вулиця, направо вулиця; де-не-де гарні паркани, ними в'ється хміль, соняшник виглядає своєю сонцеподібною головою, червоні мак, ховаються товсті гарбузи... Розкіш!» Далі, як відомо, йдеться про величезну калюжу в центрі міста, в якій купається ряба свиня. Тепер ні калабані, ні рябої в Миргороді не видно, а є пам'ятники Миколі Гоголю і відомому козаку Пацюку з мискою вареників.

Та сучасним українським поведирям, які у промові під час святкування 30-річчя відновлення Незалежності держави оголосили, що Леся Українка народилася не у Волинському, як насправді було, краї, велич духу і ідей українських класиків ще не зовсім зрозуміла. Навіть біографію їхню не знають. А вибір місця проведення наради дуже вдалий, бо «немає більш українськішої України, як Полтавщина», стверджувала Велика Мати українського

націоналізму Олена Пчілка. До речі, не згадана в ювілейному виступі президента, як і Іван Котляревський, Степан Бандера, Микола Руденко, В'ячеслав Чорновіл і «кіборги», захисники Донецького аеропорту.

Та нам своє робить, як говорив поет. А що саме, пояснив після наради віце-президент АФЗУ Віктор Шеремета:

- Зустріч у Миргороді є дуже корисною для кожного фермера, гарним прикладом для наслідування обласними асоціаціями. Бо кожен може побачити у живі очі новітні технології, котрі нам необхідні як повітря. У будь-якому краї є досвід ФГ, цікавий для всіх, його потрібно потужно поширювати, аби ми вчилися на чужих помилках, а не набивали власні коліна. Плюс основна тема таких зустрічей – узаконити в Україні норму, щоб землею міг володіти лише той, хто на ній живе і працює. Коли б у нас, приміром, була запроваджена французька модель господарювання, рільню міг би купити

не кожен громадянин. І навіть не всі фермери, а лише молоді, з передовими технологіями. А за контролем процесів продажу землі у Франції слідкує напівдержавна організація «Сафар», до якої входять і фермери. У Польщі торгівля землею контролюється Земельною асоціацією, і у Німеччині, причому законом є аксіома: сільська земля повинна залишатися у сільських руках. І земельні ділянки, на яких працюють німецькі фермери, зовсім невеликі, стандартною формою є родинне фермерське господарство. А у нас немає ніякого державного регулятора продажу землі! Нотаріуси роблять лише свою роботу з фіксації угоди. Раз ми вже вийшли у земельний ринок, то мусить бути все чесно і прозоро, як у Німеччині.

«Відсоткова ставка кредитів на купівлю землі має бути меншою, ніж на техніку»

Очевидно, що досягти запровадження німецької, польської чи французької моделі ринку землі в Україні зовсім

не просто, беручи до уваги вкрай невелике хліборобське представництво у діючому парламенті. Проте фермерам і свідомим селянам слід єднати зусилля і змагатися за виборні посади у радах усіх рівнів, йшлося на нараді. Свої пропозиції подав і представник АФЗУ Дніпропетровщини Сергій Кутній:

- У нас банки дають кредити на купівлю землі від 13 %, а на купівлю техніки – під 7 % річних. Але ж у землі немає амортизаційного зносу, як у трактора, це вічний ресурс, тож ставка кредиту має бути меншою, до 5 %. Усім фермерам треба знати земельне законодавство, про державну допомогу на купівлю землі до 20 га, це зроблено для сімейних фермерських господарств. Держава дає до 100 тисяч гривень безповоротної допомоги, а є 500 тисяч, які треба вертати. На нараді керівник Українського державного фонду підтримки ФГ Валентин Чалий детально про все розповів. Спасибі полтавчанам, гарно все організували.

Добрі враження від наради і в її організатора, очільника полтавських фермерів Василя Бурлаки:

- Нам треба знаходити час і постійно обговорювати те, що відбувається в державі. Необхідно встигати за цим турбулентним режимом ухвалення нових законів. На нараді узагальнені дієві пропозиції, хлопці в захваті від заходу. Бо робимо те, що слід. Правда, в Києві нами не надто задоволені, мовляв, переймаєте ініціативу. Але ж і сидіти сиднями далі не можна, бо разом із проданою невідь-кому землею десятками тисяч гектарів в одні руки, нашим селам і самій Україні приїде край.

Після фермерського віче його учасники відвідали колоритний Сорочинський ярмарок, поштох до розвою якого дав Микола Гоголь збіркою геніальних повістей «Вечори на хуторі біля Диканьки».

Григорій ДАВИДЕНКО.

Резолюція відкритого зібрання фермерів України

Ми, учасники наради фермерів та приватних землевласників України, представники громад, депутатів та небайдужих громадян, які зібралися 20 серпня 2021 року у Миргороді, напередодні 30-річчя Незалежності нашої держави обговорили проблемні питання життєдіяльності фермерства та сільської місцевості, взаємодії з ОТГ і сформувавши свої вимоги до органів влади:

Президенту України, Верховній Раді та Кабінету міністрів спільно спланувати та ухвалити рішення про проведення в 2022 році Року фермерства, з відповідними державними та партнерськими програмами фінансування;
Президенту України, Верховній Раді та Кабінету міністрів реалізовувати державну політику на основі фермерського устрою в аграрному секторі економіки, внести відповідні зміни в діючі законодавчі акти;
Президенту України, Верховній Раді та Кабінету міністрів створити сприятливе політичне середовище для суттєвого розширення мережі та зміцнення сімейних фермерських господарств;

Верховній Раді в ЗУ «Про обіг землі» скасувати норму про концентрацію в одних руках до 10 000 га землі, яка вступить в дію через 2 роки, як антиконституційну та антинародну;
Президенту України, Верховній Раді запровадити в Україні Інститут омбудсмена села, який би вів системну роботу з моніторингу стану рівня життя в сільській місцевості, захисту жителів села, заможності громад, медичного обслуговування, можливостей отримання базової освіти, захисту робочих місць, доступності базових послуг для населення, тривалості життя на селі і екологічного стану територій;
Верховній Раді України ратифікувати Декларацію про права селян та інших людей, які працюють у сільській місцевості, впровадити її в законодавчому та практичному полі України та приєднатися до Десятиліття сімейних фермерських господарств, оголошеного ООН;
Кабінету Міністрів для ефективного та цивілізованого функціонування ринку землі створити державний регулятор за участі фермерів, який би керував всіма процесами, що відбуваються на ринку;
Кабінету Міністрів відновити реалізацію

«Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарських кооперативів» та передбачити на це в бюджеті на 2022 – 2025 роки щорічно суму в 1 млрд. грн.;

Кабінету міністрів установити податкові пільги для фермерських господарств, які вкладають кошти у розвиток сільської інфраструктури. Зменшити відсоткову ставку за банківськими кредитами на купівлю землі з діючих 13 % до 5 %.

Діяльність ГО «Асоціація фермерів та приватних землевласників України» потребує всебічного розвитку, активізації роботи, співпраці з місцевими ОТГ для масштабного розвою фермерства та захисту його інтересів, що потребує наступного:

активізувати роботу із запровадження фіксованого членства, створення виконавчих дирекцій при осередках та залучення до роботи в них фахових працівників (юристів, правників, та ін.);
роботу Асоціації вибудовувати на основі плановості, послідовності дій, прозорості та оперативного реагування на факти порушення прав та свобод членів організації;
налагоджувати дієву співпрацю осередків АФЗУ з ОТГ для вирішення проблем фермерів та жителів сільської місцевості, приділяти максимальну увагу участі фермерів у місцевих виборах.

Голова зібрання Василь БУРЛАКА.

Земельна реформа – стратегічно важливий шлях економічного розвитку України, основними завданнями якої є впорядкування ринку землі, унеможливлення корупційних схем у земельних відносинах, формування зрозумілих та справедливих відносин у сфері землеустрою та поштовх у розвитку економічного зростання. За прогнозами експертів Європейської Бізнес Асоціації (далі – Асоціація) скасування мораторію та запровадження ринку землі дозволить вирішити ряд проблем, що накопичувались в агросекторі впродовж останніх 20-ти років.

Ось і настав той історичний момент, коли в Україні відкрили ринок земель сільськогосподарського призначення! А вже мораторій на продаж цих земель в Україні продовжували аж 10 разів. Тож, за 28 років впровадження земельної реформи по цій темі накопичилося дуже багато розрізненої інформації. Так, до земель, що потрапили під дію мораторію, зокрема належали земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, а також земельні ділянки, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, земельні ділянки виділені в натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства, а також земельні частки (паї). При цьому, у зв'язку з тривалою дією мораторію в Україні сформувався тіньовий ринок обігу земель сільськогосподарського призначення за допомогою не заборонених законодавством механізмів: довгострокова оренда, встановлення довгострокового емфітевзису тощо. Експерти Асоціації неодноразово виражали своє занепокоєння, що існування тіньового ринку перешкоджає ефективному обліку земельних ділянок, спричиняє низький рівень бюджетних надходжень, зумовлює деградацію земель. В ході поточної земельної реформи Верховною Радою України було прийнято Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення" від 31 березня 2020 року, який набув чинності з 1 липня 2021 року. Що саме треба знати про ринок землі та як скористатись своїм правом на придбання земельної ділянки сільськогосподарського призначення говорили 20 липня 2021 року під час Спільного засідання Правничого комітету та Аграрної робочої групи Асоціації в Одесі разом із запрошеними гостями та експертами членських компаній Асоціації.

Артур Ніцевич, голова Правничого комітету Асоціації в Одесі, партнер Міжнародної юридичної служби "Interlegal", модератор, відкриваючи захід зазначив: "Які ми ставимо цілі перед собою сьогодні? По-перше, я сподіваюся, що ми зрозуміємо до чого готуватися, які маркери відстежувати і якісь практичні поради ми з собою заберемо і нам стане трохи зрозуміліше, що з ринком землі відбуватиметься найближчим часом. По-друге, зараз дуже багато інформації і в інтернеті, і в засобах масової інформації, а вона є досить суперечливою, є багато маніпуляцій, тому ми повинні сьогодні з вами розвінчати ці міфи".

Віктор Сизоненко, адвокат,

РИНОК ЗЕМЛІ:

що слід знати, аби скористатись правом на придбання земельної ділянки?

керівник Південноукраїнської філії АО "Арцінгер" розповів про шлях земельної реформи, умови обігу земель с/г призначення, переважні права та перевірку покупця. Так, за словами пана Сизоненко у світовій житниці експорт зернових б'є всі рекорди, тому для нашої економіки зрозуміле земельне регулювання має дуже важливе значення. На сьогодні, кількість угод із купівлі-продажу с/г земель досягла 1100, крім того запити на подібні угоди у нас є. Що стосується шляху земельної реформи, з 1 липня ринок землі відкрився частково, тож ділянки сільськогосподарського призначення можуть купувати фізичні особи-громадяни України, однак тільки до 100 га в одні руки. Для бізнесу ринок відкриється з 2024 році з обмеженням до 10 000 гектарів. Банки зможуть отримувати землю у власність тільки як заставне майно.

Що ж саме треба знати про ринок землі?

За даними Земельного довідника України, більше 2/3 земель України є землями сільськогосподарського призначення. Зокрема, у структурі власності угідь основна кількість земель перебуває у приватній власності, це близько 31 млн га, у державній та комунальній власності перебувають 10,4 млн га. При цьому, близько третини землі, 32,7 млн га, є під ріллею. Найбільше сільськогосподарських угідь обробляється у Одеській, Запорізькій та Харківській областях більше як 2200 тис га. Найменше земель у розпорядженні жителів Закарпатської та Чернівецької областей, менше 500 тис га.

Ціна на земельні ділянки до 2030 року не може бути нижчою від нормативної грошової оцінки. У Мінарополітики прогнозують, що середня вартість землі буде складати 50 000 грн за 1 га і рости на 5-10% щорічно.

До інших умов продажу, за словами пана Сизоненка, виділяють наступні чинники: лише безготівковий розрахунок, підтвердження джерела походження коштів покупця, ціну продажу для с/г ділянок, виділених із земельних паїв – не менше їх грошової оцінки до 1.01.2030 року. Право викупу земельної ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства за її нормативною грошовою оцінкою у розстрочку строком до 10 років отримують: громадяни України, яким вона належить на праві постійного

користування чи довічного успадкованого володіння, орендарям, які переформили таке право до 2010 року. Переважне право належить (за винятком деяких випадків): надкористувачам корисних копалин загальнодержавного значення, що підтверджується відомостями ДЗК, орендарям, що підтверджуються відомостями ДЗК та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Віктор Кобилянський, директор Центру земельного права "Open Knowledge", адвокат, голова комітету з земельного права ААУ, член Громадської ради при Мінюсті України, член аграрного комітету ТПП України поділився інформацією щодо наслідків скасування мораторію на відчуження сільськогосподарських земель, можливості легального придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення, легалізації прав на земельні ділянки, придбаних за різноманітними схемами, які використовувалися для обходу мораторію, перерозподіл ринку сільськогосподарських земель, збільшення інвестицій в сільське господарство, розвиток кредитування під заставу (іпотеку) землі, освоєння малопродуктивних земель тощо.

"У нас є три закони: ринок землі, дерегуляція, земельні торги. Зараз хочеться спрогнозувати як же все розгортається і до чого нам необхідно готуватися. Коли говорять що з 1 липня відкрився ринок землі – це неправильно і говорити про те, що відкрився ринок сільськогосподарських земель теж неправильно. Цей ринок існує з 1992 року, але частина цього ринку була обмежена: а саме землі товарного сільськогосподарського виробництва та пайове ОСГ. Інші землі с/г призначення продавались вільно. Зараз, до речі, продати дещо складніше. Перерозподіл ринку с/г земель – на мій погляд одноznачно відбудеться. Людина, якщо вона не хоче працювати на землі або не може, рано чи пізно цю земельну ділянку продасть. Врешті решт земля з'явиться в руках тих, хто готовий з неї отримати найбільше прибутку і тому готовий за неї заплатити. Питання у тому, наскільки швидко такий перерозподіл відбудеться в Україні? Зрозуміло, активна

фаза настане з 2024 року, коли купувати землю зможуть юридичні особи. На мій погляд ті 1100 угод, які уклали за ці кілька тижнів – це дійсно не багато, думаю, що дуже повільно буде збільшуватися кількість, адже земля трішки переоцінена. Чому переоцінена? Говорити про ринкову вартість, коли ринок тільки формується, мабуть, ще зарано. Але якщо ви поглянете на ринок оренди попередній є крива кривати, в якийсь момент ця крива пішла різко вгору..." – зазначив пан Кобилянський.

Які ж наслідки скасування мораторію на відчуження сільськогосподарських земель за інформацією пана Кобилянського?

Економічні

Поступовий (можливо доволі швидкий) перерозподіл ринку сільськогосподарських земель. Врешті решт сільськогосподарські землі опиняться у власності осіб (переважно юридичних), які здатні забезпечити найбільш ефективне їх використання (за рахунок чого вони зможуть запропонувати вищу ціну за землю). Збільшення інвестицій в сільське господарство (в тому числі через цінні папери). Розвиток кредитування під заставу (іпотеку) землі. Збільшення надходжень до державного та місцевого бюджетів. Позитивний вплив на економіку в цілому (зростання ВВП внаслідок "розігріву" ринку та збільшення інвестицій).

Земельні

Інтенсифікація використання сільськогосподарських земель. Поліпшення (можливо незначне і повільне) стану збереження родючості ґрунтів, захисту земель від ерозії, меліорації тощо. Освоєння малопродуктивних земель

Юридичні

Можливість легального придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Відтак, серед головних юридичних наслідків можна виділити: легалізацію прав на земельні ділянки, придбані за різноманітними схемами, які використовувалися для обходу мораторію (емфітевзис, довгострокова оренда, довіреності, попередні договори) та появу нових юридичних схем, спрямованих на обхід

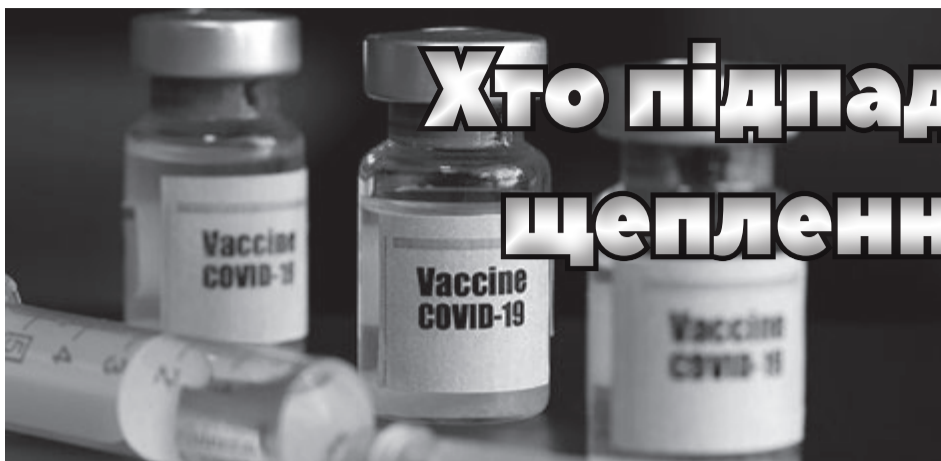
Виявляється

переважного права орендаря на придбання земельних ділянок та на опосередковане придбання земель юридичними особами (до 2024 року) та нерезидентами України.

Вадим Терещук, депутат Одеської міської ради, член постійної комісії з питань комунальної власності, економічної, інвестиційної політики та підприємництва розглянув правові засади використання і охорони земель морського транспорту в Україні. Так, важливість цього питання, за словами пана Терещука, обумовлена тим, що Одеса серед усіх міст мільйонників має найменшу за площею територію, однак місто буквально задихається в своїх межах. Тож сьогодні розвиток територій транспорту та агломерації вкрай важливі.

"У нас 32 кілометри узбережжя. Значну його частину займає Одеський порт зі статусом земель морського транспорту. Давайте будемо чесними, порт в тому, вигляді якому він є сьогодні, не буде існувати. Це показує досвід інших міст і країн. Так, ненормально, що залізничний концентрат розвантажуються поряд з житловими будинками. Ми живемо біля моря, але використання портів потужностей у нинішньому вигляді серйозно впливає на екологію з точки зору чистоти повітря. Після того, як Україна втратила російський транзит, портові потужності набагато перевершують кількість вантажів. Спостерігаючи, як розвиваються заводські території, не тільки порту, а це в тому числі землі морського транспорту, можна прийти до висновку про зміну їх призначення. Там можна будувати набережні, готелі, але багато що залежить від міської ради і її роботи. А вже старт проекту – у вигляді міської мов видають архітектурні служби міста, місто змінює призначення землі і це видає багато інших дозволів. Саме такі проблеми, затягування розгляду документації серйозно впливають на рішення інвесторів і вартість проектів, які в кінцевому підсумку оплачує споживач. При цьому, поряд з містом, де складно узгоджується документація, активно розвиваються громади, де є перспективи і вільні землі", – підкреслив пан Терещук. Пан Ніцевич, підсумовуючи виступи експертів, зосередив увагу на міфах, які вдалося сьогодні розвінчати та підкреслив, що відкриття ринку землі – це у більшій мірі позитивне зрушення, однак готуватися до відкриття ринку землі слід, адже є певні недоліки, пов'язані із законодавчим регулюванням. У цілому, експерти Асоціації переконані, що відкриття ринку землі в Україні сприятиме економічному зростанню України та збільшить інвестиційну привабливість України та українського агросектору зокрема. Так, реалізація земельної реформи додасть у бюджеті різних рівнів близько 2 млрд доларів або близько 1,5% ВВП. Крім того відповідно до прогнозів Світового банку запровадження ліберальної моделі ринку землі могло б обумовити істотне підвищення продуктивності сільськогосподарства України та щорічний ріст економіки України на додаткові 0,5-1,5% відсотка на рік протягом наступних 5 років.

Хто підпадає під обов'язкове щеплення від коронавірусу

У цій статті пропонуємо ознайомитись з повним переліком професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням.

На жаль, в нашій державі інколи так буває, що розробники нормативно-правових актів в силу різного роду причин не узгоджують нормативно-правові акти між собою.

Перелік надається відповідно до офіційного тексту згаданої Постанови.

1. Харчова та переробна промисловість (крім працівників підприємств з виробництва дріжджів, олії, сушених овочів, солі, молочної кислоти, фасування чаю, кави; млинів, крупорушок, зернохосвищ, елеваторів; крохмалепатокових, соледобувних, спиртових, лікеро-горілчанних підприємств; складів зерна, борошна, круп)
Працівники адміністрації, які мають доступ у виробничі цехи, складські приміщення, холодильники, експедиції, виробничі лабораторії
Технологи, начальники цехів
Працівники лабораторій та заквасного відділення
Працівники складів, холодильників
Персонал, який має обладнання, готує мийні засоби та дезінфекційні розчини
Медичний персонал
Прибиральники приміщень
Слюсарі, електромонтери та інші працівники, зайняті ремонтними роботами у виробничих та складських приміщеннях
Вантажники
Водії, зайняті транспортуванням харчової продукції (на всіх видах транспорту)
Працівники пунктів приймання сирого молока
Працівники кремово-кондитерських виробництв, цехів
Працівники цехів виробництва дитячого харчування
Працівники цехів виробництва морозива, десертів
Працівники цехів фасування продукції молокопереробної, м'ясопереробної та рибопереробної промисловості, іншої готової до споживання продукції
Працівники цехів виробництва кулінарної продукції
Працівники інших виробничих цехів виробництва харчових продуктів
3. Підприємства продовольчої торгівлі, в тому числі дрібнороздрібною, а також ті, що розташовані на території ринків
Адміністрація (крім осіб, що не мають контакту з продукцією, яка зберігається та реалізується)
Продавці
Працівники складів, холодильників, експедитори
Персонал, який має обладнання, та прибиральники приміщень
Слюсарі, електромонтери та інші працівники, зайняті ремонтом торговельного та холодильного обладнання

4. Ринки
Адміністрація та персонал продовольчих ринків (крім осіб, що не мають контакту з продукцією, яка зберігається та реалізується)
Продавці молокопродуктів та готової до вживання харчової продукції власного виробництва, товарів дитячого асортименту
Продавці, що реалізують на ринках харчові продукти промислового виробництва
Працівники продовольчих складів, холодильників
Слюсарі, електромонтери та інші працівники, зайняті ремонтом торговельного та холодильного

обладнання

5. Підприємства громадського харчування
Адміністрація
Завідуючі виробництвом
Технологи
Кухарі та кухонні працівники
Кондитери
Офіціанти
Робітники, що здійснюють кейтеринг (крім іноземних робітників, що здійснюють кейтеринг у процесі обслуговування населення під час проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, за наявності у них медичного документа, що підтверджує можливість роботи у сфері громадського харчування) та цехів бортового харчування на авіатранспорті
Працівники відділів бортового харчування авіакомпаній
Водії автоліфтів
Шипчандлери
Працівники вагонів-ресторанів, камбузів
Працівники складів, холодильників
Персонал, який має обладнання, та прибиральники приміщень
Слюсарі, електромонтери та працівники, зайняті ремонтними роботами у виробничих та складських приміщеннях
Працівники, що мають доступ до миття обладнання, посуду, інвентарю (бригади з обслуговування підприємств для проведення прибирання, миття та дезінфекційних робіт), і працівники, що тимчасово залучаються до роботи на харчових об'єктах
6. Навчальні заклади, крім вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації
Керівники, їх заступники
Педагогічні працівники
Медичний персонал
Працівники харчоблоків
Спеціалісти, що беруть участь у навчально-виховному процесі
Технічний персонал
Учні перед проходженням виробничої практики на об'єктах, працівники яких підлягають обов'язковому профілактичному медичному огляду

10. Вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації
Студенти перед початком проходження виробничої практики на об'єктах, працівники яких підлягають обов'язковому профілактичному медичному огляду
11. Притулки для неповнолітніх
Адміністрація
Викладачі, вчителі, вихователі
Медичний персонал
Працівники харчоблоків
Інший педагогічний і технічний персонал
12. Оздоровчі заклади для дітей з цілорічним та сезонним перебуванням
Адміністративно-господарський персонал
Педагогічний персонал
Медичний персонал
Працівники харчоблоків
Обслуговуючий персонал
13. Лікувально-профілактичні заклади для дорослих (санаторії, будинки відпочинку, пансіонати, будинки-інтернати)
Адміністрація
Вихователі, помічники вихователів
Медичний персонал (лікарі, середній та молодший медичний персонал)
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
Працівники харчоблоків, їдалень та роздавальних пунктів
Працівники дитячих молочних кухонь
14. Пологові будинки (відділення), дитячі лікарні (відділення), відділення патології новонароджених, недоношених
Адміністрація
Медичні працівники (лікарі, середній та молодший медичний персонал)
Працівники харчоблоків, їдалень та роздавальних пунктів

Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
15. Пральні, приймальні пункти білизни, хімчистки
Приймальники
Пральники, прасувальники
16. Перукарні, косметичні та масажні кабінети, кабінети татуажу, салони пірсингу та візажу
Працівники адміністрації, які безпосередньо займаються обслуговуванням відвідувачів
Перукарі
Манікюрниці
Педикюрниці
Косметологи
Масажисти
Візажисти

Працівники, що виконують татуаж і пірсинг
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
17. Лазні, сауни
Адміністрація
Робітники з обслуговування лазень, саун, душових, у тому числі масажисти
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
18. Готелі
Адміністрація, що бере участь у процесі обслуговування
Чергові
Покоївки
Кастелянки
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
19. Гуртожитки
Адміністрації
Вихователі
Кастелянки
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
20. Спортивно-оздоровчі комплекси
Адміністрація
Тренери
Інструктори
Медичний персонал
Працівники басейнів та лікувальних ванн
Інженери
Техніки
Прибиральники
Обслуговуючий персонал
21. Заклади культури (театри, цирки, клуби, будинки культури тощо)
Гримери
Костюмери
Працівники, що безпосередньо займаються обслуговуванням відвідувачів
22. Розважальні заклади
Обслуговуючий персонал
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
23. Підприємства фармацевтичної промисловості
Працівники адміністрації, які мають доступ у виробничі цехи, складські приміщення, виробничі лабораторії
Фасувальники
Гранулювальники
Оператори
Приймальники
Апаратники
Провізори
Інженери

Техніки
Таблетувальники
Технічний персонал, у тому числі прибиральники приміщень
23-1. Аптеки та їх структурні підрозділи
Працівники, зайняті виробництвом, фасуванням та реалізацією лікарських засобів

Загублений державний акт на право приватної власності на землю II-ДП № 130 921 на ім'я Очеретян Анатолій Васильович вважати недійсним.

24. Підприємства та об'єкти водопостачання і каналізації
Працівники, безпосередньо причетні до водопостачання, збору та очистки стічних вод, у тому числі на суднах, у залізничних вагонах, на літаках
25. Метрополітен
Контролери
Прибиральники рухомого складу та приміщень метрополітену
26. Транспортно-дорожній комплекс а) автомобільні, залізничні, морські та річкові вокзали, аеропорти, аеродроми, морські та річкові порти, кемпінги, мотелі
Працівники місць відпочинку локомотивних бригад, водіїв автобусів, членів екіпажів повітряних, морських та річкових суден
Прибиральники приміщень вокзалів, портів та автостанцій
Працівники кімнат відпочинку пасажирів на вокзалах у портах та на автостанціях
Працівники кімнат матері і дитини вокзалів, портів та автостанцій
Мийники літальних апаратів
Працівники з приймання та видачі вантажу
б) рухомий склад авіаційного, автомобільного, залізничного, морського і річкового транспорту
Начальники пасажирських поїздів, провідники, інші працівники поїзних бригад
Бортпровідники всіх видів транспорту
Працівники пунктів, які безпосередньо пов'язані з підготовкою пасажирських составів до рейсу
Працівники рефрижераторних поїздів та секцій
Касири, контролери всіх видів пасажирського транспорту
Працівники, зайняті транспортуванням харчової продукції (на всіх видах транспорту - авіаційного, автомобільного, залізничного, морського і річкового), у тому числі вантажники
27. Рибне господарство
Члени екіпажів суден
Рибалки на внутрішніх та закритих водоймах
Рибалки, які займаються прибережним ловом
Працівники рибоприймальних пунктів
28. Суб'єкти господарювання, що займаються розведенням, вирощуванням і реалізацією тварин
Тваринники
Працівники тваринницьких ферм
Працівники цехів виготовлення кормів
Оператори машинного доїння
Оператори штучного запліднення тварин
Доярки (дояри)
29. Приватні послуги удома
Репетитори, гувернантки, доглядальниці, прибиральниці, кухарі, манікюрниці, педикюрниці, масажисти
Важливо, що Обов'язкові медичні огляди проводяться за рахунок роботодавців (підприємство, установа, організація або фізична особа - суб'єкт підприємницької діяльності, що використовують працю найманих працівників).
Витрати закладів та установ охорони здоров'я, пов'язані з проведенням обов'язкових медичних оглядів працівників бюджетних установ та організацій, покриваються за рахунок коштів, передбачених кошторисом на утримання відповідного закладу та установи охорони здоров'я.
Громадяни, які займаються індивідуальною діяльністю, проходять медичний огляд та отримують особисту медичну книжку за власні кошти.

Віталій ГРИБ, юрист.

Шановні читачі! Редакція не надає юридичні консультації по телефону. Надсилайте свої запитання поштою або на електронну адресу газети.

Як підготувати ґрунт перед посадкою озимого часнику, щоб отримати хороший урожай

У кінці серпня багато городників приступають до висаджування озимого часнику. Однак перед тим, як занурити зубчики в ґрунт, необхідно провести ряд необхідних заходів.

Правила підготовки ґрунту перед посадкою часнику

1. Важливим нюансом вважається знезараження майбутніх грядок. Річ у тім, що в ґрунті можуть перебувати шкідливі мікроорганізми, які не дозволять виростити багатий урожай.

Для цього вам знадобиться розчин 1% мідного купоросу. На один квадратний метр землі потрібно використовувати п'ять літрів засобу. Полийте ґрунт, після чого накрийте його поліетиленом. Через п'ять днів зніміть покривний матеріал.

Якщо варіант з мідним купоросом з якоїсь причини вам не підходить, розведіть спеціальний розчин на основі марганцівки. У ємність, наповнену 10 літрами води, киньте пару кристалів. Рідина повинна забарвитися в яскраво-рожевий колір.

2. Після проведення процедури знезараження вкрай важливо внести підгодівлю. Досвідчені городники радять використовувати органічні і мінеральні добрива.

На один квадратний метр знадобляться п'ять кілограмів перегною, 25 грамів калійної солі, а також 30 грамів подвійного суперфосфату. Отриману суміш розсіпте по грядках, а потім

перекопайте ґрунт приблизно на три багнети лопати.

У погожий день полийте ґрунт, накрийте його плівкою і залиште на два тижні. Таким чином поживні речовини швидше досягнуть нижніх шарів ґрунту.

Примітно, що удобрити грядки можна і природним шляхом. Для цього засійте ряди гірчиці, вівса і гороху. Посадки повинні розташовуватися на відстані 30 сантиметрів один від одного. Коли прийде час, помістіть зубчики озимого часнику між сидератами.

Як зберегти кабачки свіжими до весни

Правильне зберігання кабачків в погребі, міській квартирі і звичайному холодильнику. Зберігаємо овочі до нового врожаю.

Як зберегти кабачки свіжими до весни. Правильне зберігання кабачків в погребі, міській квартирі і звичайному холодильнику. Зберігаємо овочі до нового врожаю.

Цього року перед дачниками постає проблема зберігання врожаю. Після сортування овочів на ті, які ви хочете вжити відразу і на ті, які плануєте прибрати на кілька місяців, вам потрібно вибрати один зі способів зберігання. Далі, розкрию кілька секретів про те, як зберігати кабачки протягом зимового сезону.

Визначення сорту

На жаль, тривале зберігання всіх сортів кабачка неможливо. Для цього підходять тільки такі види:

Тк звані зимові сорти, а саме «Фестиваль», «Грибовський» і «Золотий кубок». Їх відрізняють великі розміри, товста скоринка і маленька кількість насіння.

Крім того, до лежання придатні:

«Аеронавт» — цей вид, що має циліндричну форму і темно-зелений відтінок, досягає стиглості всього за 46-48 днів і зберігається до 4 місяців; «Арлика» зовні дуже схожий на попередній сорт і відрізняється особливо тривалими термінами зберігання;

«Ассете» — ці великі і практично позбавлені насіння овочі можуть використовуватися протягом 3,5 місяців;

«Жовтоплідний» — це слаборебристий циліндричний сорт, який може лежати до 3 місяців; «Негрітенок» — це вид, який отримав свою назву завдяки незвичайному чорно-зеленому забарвленню, зберігається близько 2 місяців; «Якір» -цей ранньостиглий сорт кабачків зі світло-жовтою м'якоттю може зберігатися до 1 місяця без будь-якої втрати якості.

Що стосується цукіні, то прекрасно зберігаються «Циганеня», «Золотинка», «Аеронавт», «Чорний красень», «Зебра», «Джміль», «Шпак», «Неро де Мілано» і «Багатоповерховий».

Як зберегти кабачки свіжими до весни. Правильне зберігання кабачків в погребі, міській квартирі і звичайному холодильнику. Зберігаємо овочі до нового врожаю.

Після того як ви зрозуміли до якого сорту належать овочі, слід визначитися як зберігати кабачки і яке для них вибрати місце.

Кабачки дуже популярні не тільки через смачну і корисну м'якоть, але і через можливість зберігати їх як в погребі, так і в умовах звичайної міської квартири. Це особливо зручно тим, у кого немає власного підвалу або льоху. Щоб кабачок зберігався довго, у нього повинна бути щільна шкірка без пошкоджень.

Чому під час зберігання картопля стає чорною всередині

Чому під час зберігання картопля стає чорною всередині. Для почорніння картоплі всередині під час зберігання є певні причини.

Картопля під час зберігання може чорніти всередині, а потім гнити, коли не витримані норми вирощування, збору, або погодні умови зіпсували усе. Захворювання і удари викликають незворотні процеси у м'якоті, які роблять коренеплоди не придатними для вживання. Уникнути цих проявів можна, якщо змінити заходи з догляду, посадки і вирощування рослин.

Умови, які впливають на почорніння картоплі всередині під час зберігання

Після збору врожаю картопля зсипається у лъох, і далі можна спостерігати, що вона місцями почорніла. Неприємне явище може бути викликане багатьма причинами. Одна з них — неправильний догляд під час вирощування і збору врожаю:

Було внесено багато азоту

Він зібрався у листі і відклався у плодах. Надлишок міг вийти через надмірне внесення азотистих добрив або свіжого гною. Щоб у подальшому такого не було, потрібно дотримуватися норми і вносити калій.

Посушливе літо

Воно призводить до перегріву бульб. Період дощів під час дозрівання бульб У цей час розмножуються грибові та бактеріальні хвороби.

«Забита» земля навколо кущів

Нестача повітря погано впливає на якість бульб.

Кидання бульб під час збору

Через удари картопля може також чорніти всередині.

редині під час зберігання. Думка про те, що вона тверда, і з нею нічого не трапиться, виявляється помилковою. Через удари всередині починають відбуватися зміни, тому й з'являється чорнота. Відстань у 50 см під час кидання бульб картоплі може призводити до їх травмування.

Пропущений термін всихання бадилля

Це також призводить до розвитку цієї проблеми. Зберігання за високої (+12° С...+14° С) або дуже низької температури Неправильна температура для зберігання може провокувати гниття бульб всередині.

Які хвороби викликають почорніння картоплі під час зберігання

Хвороби картоплі починаються ще під час зростання надземної частини, а потім передаються бульбам.

Чорна ніжка

Вона викликає мокру гниль. З'являється за високої вологості і високої температури ґрунту. Просушування, прогрівання і озеленення плодів допоможе боротися з хворобою. Бадилля треба зрізати перед прибиранням.

Кільцева гниль

Вона часто з'являється у картоплі. Хвороба рослини починається з початку квітнення і зберігається у посадковому матеріалі. Прогрівання бульб і відбір хворих бульб має відбуватися через 3-4 тижні.

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, пр-кт Пушкіна 11-А
098-183-00-18, 050-968-64-84
e-mail: farmer.gazeta@gmail.com
https://gazeta-fp.com.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк - ТОВ «Типографія 24», м. Херсон,
вул. Мостова, 19А, тел. (0552) 46-90-85
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. №392 Тираж 10385.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.

ЙОформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Великий цілитель - «сильний» ГЛІД

Рослина глід в перекладі з грецької означає «сильний» (cratanos) від чого і пішла назва роду глодів – Crataegus. Це не дивно, так як ця рослина має тверду міцну деревину, стійко переносить несприятливі умови довкілля і живе декілька сотень років. Глід з давніх часів відомий, як незамінний сердечний помічник, в дикому вигляді, це високий чагарник, іноді деревце до 5 м з великими колючками близько 5 см. Цвіте в травні- червні, квітки білі, зібрані в густі суцвіття. Плоди червоні, рідше помаранчеві, кулясті, до одного см в діаметрі, дозрівають у серпні – вересні. З лікувальною метою використовують кору, дозрілі плоди і квіти, вони багаті на біологічно активні речовини.

Квітки збирають у суху погоду в травні- червні, плоди – у серпні – вересні, кору – в період соко-руху. Плоди сушать у тіні або в сушарках при температурі не більше 50 ° С. Добре висушена сировина має приємний запах. Зберігають у коробках, банках, ящиках, полотняних і паперових мішках. Термін зберігання: квітів – 1 рік, кори, плодів – 2 роки. Глід не токсичний і його можна застосовувати тривало, правда дозування все ж треба дотримуватися. Глід діє як судинорозширювальний, спазмолітичний засіб, підсилює кровопостачання серця і головного мозку, володіє слабкою сечогінною дією, знижує вміст холестерину в крові, знижує проникність стінок судин і капілярів. Настій квітів і плодів покращує сон, загальний стан організму і роботу серця. Рослина застосовується при ва-

дах серця, знімає спазми судин, використовується у відновному періоді після важкої хвороби. Настій квітів ефективніший засіб, ніж настій плодів. Його приймають при серцевих захворюваннях, стенокардії, атеросклерозі, запамороченні в початковий клімактеричний період. Настоянка плодів глоду колючого надає тонізуючу дію на серце, особливо в літньому віці, при перенапруженні. Лікарі – гомеопати називають глід ліками для старого

серця, він зміцнює серцевий м'яз, знімає серцеві болі та інші симптоми, пов'язані із захворюванням серця, а німці називають його – хлібом для серця.

На сьогоднішній день глід можна перенести з категорії малопоширених, рідкісних плодів культур, у категорію рослин, які гідно заслужили на місце у кожному саду. Завдяки селекції, у багатьох сортів глоду зникли колючки. Набагато покращився смак. Збіль-

шився розмір плодів та термін їх використання. Останнє досягнення Китайських селекціонерів (вони лідери в селекції глоду), сорт глоду «Олово» – плоди зеленого кольору з високими смаковими якістьми і вагою від 100 до 300 грамів. На жаль, в Україні його ще немає. Але є багато інших сортів та видів глоду, які б вас радували щорічними, цілющими, смачними врожайми.

ПРИБУТКОВА ШИПШИНА

Вирощування шипшини може давати прибуток до 400 тис. грн з гектару, проте нині промислові плантації в Україні сягають максимум 200 га. Тим не менше, враховуючи попит, який на українському ринку тільки збільшується, вирощування шипшини є одним з перспективних напрямів агровиробництва. Про це повідомив сайт аграрних новин AgroDay. За словами фахівців, вирощування шипшини невитратне, її можна саджати на непридатних для традиційного землеробства землях, як то схили чи балки. Для висадки знадобиться 6 тис. саджанців/га, плодоносити рослини починають на третій рік.

Прибутковий напрямок переробки шипшини — це виготовлення олії. Такий бізнес особливо популярний серед європейських фермерів. Однак, навіть без переробки, вирощування шипшини може стати прибутковим. Ціна на шипшину торік піднялася з 24 до 45 грн/кг.

Врожайність з одного куща становить 2-4 кг, отже за мінімальної ціни реалізації у 18 грн/кг дохід може становити 216-432 тис. грн. Виробники зазвичай продають окремо шкірку та насіння.

«Шипшина в Україні не належить до сільгоспкультур, і це є головною перешкодою в експорті. Однак її врожай принесе прибуток, навіть за несприятливої цінової кон'юнктури ринку», – зазначив сайт AgroDay.

**ТОВ «Фермерів та приватних землевласників»
на постійній основі закуповує зернові від
виробників з господарства.**

**Пропонуємо добрива виробництва
України, Норвегії, Туреччини в наявності
та під замовлення.**

**Поставка на найближчу залізничну станцію
отримувача, самовивіз зі складу, доставка
в господарство.**

**Приймаємо замовлення на рідкі та складні
добрива.**

**Формування спільних партій допоможе
отримати вигідніші ціни.**

**Для членів ГО «Асоціації фермерів та приватних
землевласників Дніпропетровської області» -
спеціальні умови!**

Телефонуйте!

095-568-62-11; 067-393-05-58;

067-500-18-85; 067-500-19-55.

Пишіть:
49000, м. Дніпро,
пр-кт Пушкіна 11-А, оф.66

Дзвоніть:
098-183-00-18,
050-850-72-74

Передплатити
«Фермер Придніпров'я» можна
у будь-якому поштовому відділенні
області до 25 числа щомісяця.
Передплатний індекс 60092.